

DECEMBER 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

DIGITAL OMSTILLING – INNOVATIONS- SAMARBEJDER

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

DECEMBER 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

DIGITAL OMSTILLING – INNOVATIONS- SAMARBEJDER

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A099230
DOKUMENTNR.	214.S
VERSION	1.0
UDGIVELSESDATO	07.12.2022
UDARBEJDET	LEFV
KONTROLLERET	LCPE
GODKENDT	LCPE

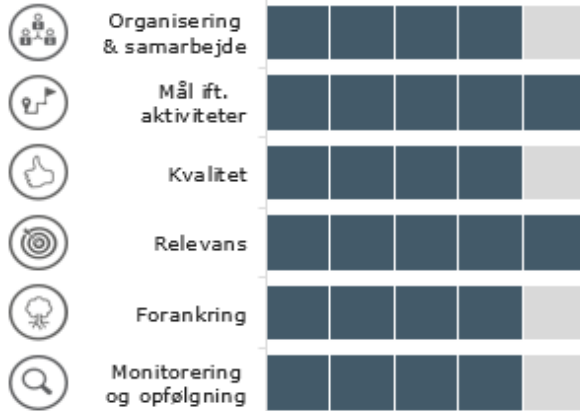
INDHOLD

1	Resumé: Digital omstilling - Innovationssamarbejder	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	7
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	7
5.2	Målopnåelse i forhold til output	8
6	Effektvurdering	10
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	10
6.2	Forventninger til effekter	11
6.3	Indsatsens effektmål	12
7	Anbefalinger og læring	13
8	Bilag A: Sådan scorer vi	15

1 Resumé: Digital omstilling - Innovationssamarbejder

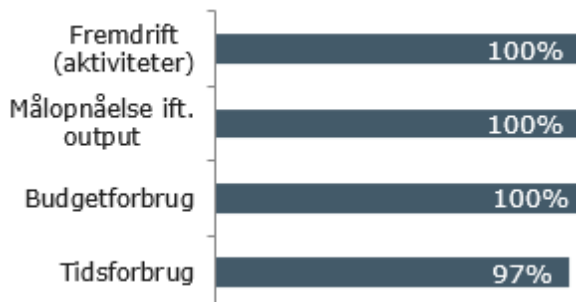
Projektets implementering

Gennemsnitlig score (skala: 0-5) **4,3**

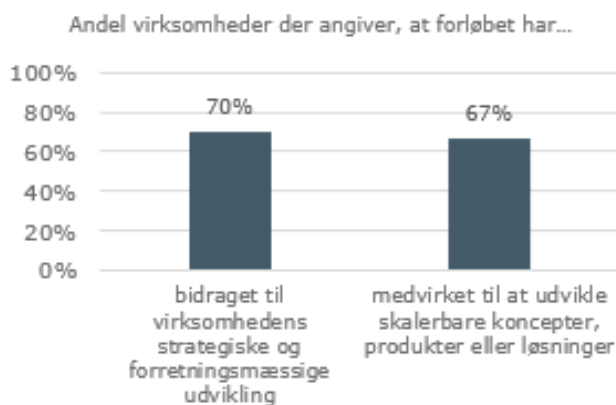
Projektet har været organiseret omkring en bred men også sektorspecifik viden og kompetencer, og siden midtvejsvevalueringen har der været en øget tilgang af videninstitutioner i partnerkredsen. Virksomhederne har fået øget deres innovationshøjde, og projektet er lykkedes med at etablere nye vidensbroer. Dette har medført et stort udbytte for virksomhederne, hvorfor de har været tilfredse med deres forløb. Virksomhederne oplever, at samarbejdet har kvalificeret deres produkter og/eller løsninger, og har bibragt dem et velfunderet grundlag for videreudvikling. Hertil har innovationssamarbejdet afledt effekter for både virksomhederne og for videninstitutionerne. Der er løbende blevet fulgt op på deltagerens udbytte og oplevelse af forløbet, og de tilknyttede konsulenter fra Odense Robotics har løbende været i dialog med virksomhederne.

Målopnåelse

Projektet har realiseret de opstillede aktivitets- og outputmål, hvilket underbygger at projektet har haft en solid fremdrift og stor efterspørgsel. Flere af måltallene er desuden blevet opjusteret undervejs i projektperioden. I den forbindelse har projektet formået at etablere det dobbelte antal innovationssamarbejder, end hvad der oprindeligt var målsat. På evalueringstidspunktet er hele budgettet anvendt, hvilket indikerer, at aktivitetsomkostningerne har været som budgetteret. Projektleder oplyser dog, at virksomhederne har anvendt flere timer end forudset, hvorfor der er et mindre overforbrug.

Effektvurdering

Godt 70 % af virksomhederne vurderer samlet set, at innovationssamarbejdet har bidraget til virksomhedens strategiske og forretningsmæssige udvikling samt bidraget til udviklingen af skalerbare koncepter, produkter og/eller løsninger. Dette afspejler efter vores opfattelse en høj kvalitet i projektets forløb, men understreger også værdien af innovationssamarbejder.

Det programfastsatte effektmål om 18 nye innovative virksomheder, relaterer sig til perioden efter projektet er afsluttet, hvorfor det naturligt ikke kan opgøres på tidspunktet for slutevalueringen. På baggrund af evalueringen finder vi det dog sandsynligt, at målet vil blive realiseret, hvorfor vi giver en grøn score.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekst-boks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet projektbeskrivelse

Formålet med projektet har været at accelerere produkt-, koncept- og løsningsudviklingen inden for Industri 4.0 og nyere teknologier i Syddanmark. Med afsæt i Syddanmarks styrkepositioner og muligheder inden for robotteknologi, intelligent produktion og digital omstilling, har projektet søgt at skabe flere innovative virksomheder, der kan anvende ny teknologi og forskning. Dette med henblik på at skabe vækst, der øger produktiviteten samt jobskabelsen i Danmark.

Med Digital Omstilling: Innovationssamarbejder (DO:I) har intentionen været at bidrage til den digitale omstilling af Danmark ved at initiere og facilitere markedsdrevne udviklingskonsortier mellem praksisnære videninstitutioner, virksomheder og deres kunder eller teknologi-konforme virksomheder. Samarbejdet har skulle munde ud i nye produkter, løsninger og koncepter inden for Digitalisering, Industri 4.0 og droneteknologi.

Indsatsen har bestået af følgende fire faser:

- > Udvælgelse af kvalificerede projekter og etablering af udviklingskonsortier
- > Udvikling af nye produkter/løsninger og koncepter
- > Test og brugerinddragelse
- > Test af anvendelighed, sikkerhed og markedspotentiale før kommercialisering.

Projektet er blevet varetaget af Erhvervshus Fyn og Odense Robotics har indgået som partner sammen med en række videninstitutioner.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Erhvervshus Fyn
Sagsbehandler:	Rikke Jo Kjølbye
Finansieringskilde:	Regionalfonden (ERDF)
Indsatsområde:	Innovationssamarbejder (ERDF-1)
Samlet budget:	DKK 58,7 mio.
Bevillingsperiode:	06.06.2017 - 31.12.2022

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

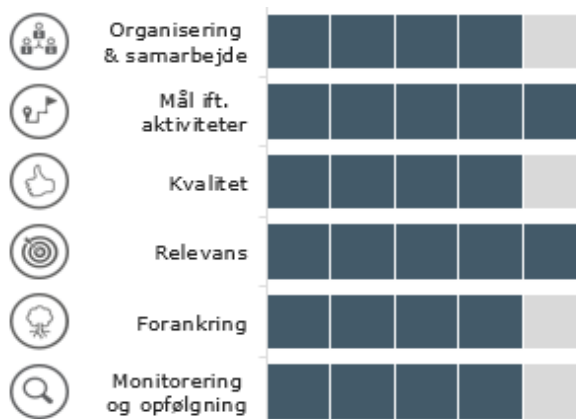
Hovedaktiviteter	→	Output	→	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalificering og etablering af innovations-samarbejder • Udvikling af nye produkter, løsninger eller koncepter indenfor Digital Omstilling (inden for Industri 4.0), data og Intelligent Produktion • Test og brugerinddragelse af de udviklede produkter og løsninger • Test af de udviklede produkters / løsnings anvendelighed, sikkerhed og markedspotentiale 		<ul style="list-style-type: none"> • Koncepter til nye produkter eller løsninger er udviklet • Teknologi-konsortier er oprettet • Produkter/løsnings anvendelighed er markedsvalideret 		<ul style="list-style-type: none"> • Øget antal innovative virksomheder • Øget konkurrenceevne • Øget vækst (omsætning, jobs) • Øget eksport

3 Overordnet status

På evalueringstidspunktet har projektet realiseret de opstillede måltal. Projektets aktiviteter har dog været påvirket af COVID-19 situationen, da virksomhederne dels har været påvirket af materiale-mangel samt hjemsendelse af personale, dels af nedlukningerne på videninstitutioner. Aspekter der bl.a. har påvirket virksomhedernes testmuligheder, men også medført at nogle af forløbene har strakt sig over en længere periode end forventet. Projektet har i hele projektperioden oplevet stor efterspørgsel, hvilket har ført til opjustering af både budget og måltal samt en forlængelse af projektet på 22 måneder, til udgangen af 2022.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Aktørkredsen i projektet har sikret bred men også sektorspecifik viden og kompetencer, og siden midtvejsvevalueringen har der været en øget tilgang af videninstitutioner. Erhvervshus Fyn har haft operatørrollen, mens Odense Robotics har indgået som partner, og bl.a. bidraget til rekruttering af virksomheder, samt sikret nicheviden og kendskab til branchen. Dette har været en fordel ift. at kunne hjælpe og agere sparringspartnere med virksomhederne, både før samt undervejs i deres forløb (se yderligere under 'Kvalitet'). Vi vurderer på den baggrund, at aktørkredsen har sikret en bred men også sektorspecifik viden og kompetencer, der samtidig har skabt en naturlig rolle- og ansvarsfordeling.

Ved midtvejsvalueringen kunne vi konstatere, at projektet oplevede udfordringer med at engagere videninstitutioner grundet en lav økonomisk kompensation, men siden midtvejsvalueringen har der, på trods af fundingraten, været øget tilslutning. På evalueringstidspunktet omfatter gruppen af deltagende videninstitutioner således UCL, SDU, AAU, DFM, AU og Kolding Designskole. Det er hertil erhvervshusets oplevelse, at videninstitutionerne har været selvkørende, og at de i perioden har udvist stort engagement i projektets forskellige innovations-samarbejder. På trods af de indledende udfordringer med at engagere videninstitutionerne, er det vores indtryk, at projektet har formået at øge interessen blandt videninstitutionerne, hvilket har ført til samarbejde med relevante og dedikerede videninstitutioner.

Sammenhæng ml. aktiviteter og mål

Virksomhederne har fået øget deres innovationsniveau, og projektet er lykkedes med at etablere nye vidensbroer. De interviewede virksomheder fremhæver, at de på grund af deres deltagelse i projektet har fået øget deres innovationsniveau og herunder udviklet produkter/services, hurtigere, end hvad de ellers ville have gjort. De påpeger, at de har fundet stor værdi i, at såvel udviklere som aftagere er blevet bragt sammen i innovations-samarbejder, da det har skabt en bedre kobling mellem aktørerne i

økosystemet. Dette vurderer de har stor betydning for virksomhedens overlevelse, da det bidrager til større innovationshøjde og adgang til ekspertise. Vi vurderer i den forbindelse, at innovationsforløbene har ført til nye vidensbroer, hvilket vi fra andre projekter ved kan være barrierefyldt. I den forbindelse spørger vi to afledte effekter (uddybes under 'Relevans'). Dermed synes projektets effekter – både de intenderede samt de afledte, at have stor værdi. Vi vurderer derfor samlet set, at projektet har været funderet på et velargumenteret rationale, og at innovationsforløbene har sikret, at de deltagende virksomheders innovationsniveau er blevet løftet markant.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Virksomhederne har været tilfredse med deres forløb, og har fundet samarbejdet med en videninstitution samt andre virksomheder givtigt.

De interviewede virksomheder giver udtryk for, at de har fået et stort udbytte af deres forløb. De fremhæver særligt deres samarbejde med videninstitutionerne, da det på forskellig vis – afhængigt af den enkelte virksomheds behov - har bidraget til såvel udvikling som kvalificering af nye produkter/løsninger samt koncepter. Samarbejdet med de øvrige virksomheder, har de ligeledes fundet givtigt, da det har sikret dem nye samarbejdspartnere og i nogle tilfælde også en køber af deres produkt. Virksomhederne har dernæst fundet forløbet fleksibelt, hvilket de vurderer har været afgørende, da marked og innovation ændrer sig hurtigt, hvilket kræver brede rammer at kunne agere i. Yderligere oplever virksomheder, at de løbende har fået god sparring og støtte fra konsulenterne (Odense Robotics), og det er deres indtryk, at de har vist stor interesse i deres projekt og udvikling, hvilket de har fundet understøttende for deres ambitioner.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Virksomhederne har fået et stort udbytte af deres forløb, og innovationssamarbejdet har ledt til flere afledte effekter.

Ifølge de interviewede virksomheder finder de et stort behov for lignende samarbejder, da de på grund af deres forløb har oplevet stor udvikling på kort tid. Dette vurderer de ikke ellers havde været muligt, og særligt ikke inden for den samme tidshorisont, da de ikke selv ville have opsøgt et samarbejde med en videninstitution. Samarbejdet vurderer de, at de selv ville have haft svært ved at etablere, men at de også har fået mere ud af det, end hvad de havde forventet (se læringspunkt 1). Samlet set er det virksomhedernes vurdering, at deres innovationssamarbejde har været afgørende for deres udvikling og vækst.

De interviewede videninstitutioner fremhæver, at projektet har været med til at nedbryde en barriere mellem virksomheder/startups og dem som videninstitution. Almindeligvis kan virksomhederne være svære at nå ud til, men projektet har bidraget til, at nye potentialer og samarbejdspartnere er blevet udviklet i regi af projektet. Som en afledt effekt af dette vurderer de, at virksomhederne har fået øget kendskab til videninstitutionernes uddannelser, og hvordan forskellige kompetencer kan bidrage ind i deres virksomhed. Hertil ses en anden afledt effekt ved, at videninstitutionernes studerende, der har bidraget til de forskellige innovationssamarbejder, har givet de studerende et unik indblik i branchen, og åbnet deres øjne for jobmuligheder i en SMV. Nogle af de studerende er endda blevet ansat i virksomheden efter endt forløb, og generelt har de studerende haft nemmere ved at finde job efter endt uddannelse, grundet deres praksisnære erhververerfaring (se læringspunkt 2 og 3). Samlet set er det derfor

videninstitutionernes oplevelse, at de på baggrund af projektet har fået en styrket organisatorisk profil ift. at bringe deres kompetencer i spil i praksis.

Konsulenterne fra OR vurderer endvidere, at tilbuddet har været godt for dem at gå ud med som klynge, da deres medlemmer har forskellige behov og potentialer. De fremhæver, at incitamentet for det enkelte samarbejde er forskelligt, men at samarbejdet med en videninstitution giver et stærkt kvalitetsstempel, hvilket er vigtigt for virksomhederne, der ofte har store udviklingsambitioner.

Forankring af
output

Innovationssamarbejderne har kvalificeret virksomhedernes produkter/løsninger eller koncepter, og har bibragt dem et grundlag for videreudvikling. På evalueringstidspunktet tilkendegiver de interviewede virksomheder, at de på baggrund af forløbet har fået kvalificeret deres produkt/løsning eller koncept, og nogle af virksomhederne er endda kommet så langt frem på markedet, at de er blevet førende inden for deres felt. Enkelte har endda fortsat samarbejde med den pågældende videninstitution. På den baggrund vurderer vi, at virksomhederne, med deres deltagelse i et innovationssamarbejde, har fået styrket deres forudsætninger for øget konkurrenceevne, vækst og eksport.

Ifølge projektledelsen har der løbende været samarbejdet med erhvervshusets øvrige projekter (bl.a. Digital omstilling – Vækstplaner og DigitaliseringsBoost), hvorfor erfaringer og greb, man har gjort sig i nærværende projekt, løbende er blevet videregivet og modsat. Erhvervshuset er dernæst i gang med at arbejde med et underprojekt kaldet NextGen All Inclusive, under erhvervsfyrårnet NextGen Robotics, hvori de håber at kunne inkorporere nærværende projekts erfaringer. Efter endt forløb er virksomhederne dernæst blevet hjulpet videre i særligt SMV-projekter, såsom Grøn, Pro, Digital og Vækstpilot, og enkelte virksomheder overvejer at søge en InnoBooster eller EU-opstart samt EuroStars. Samlet vurderer vi derfor, at der er potentiale for at projektets erfaringer vil blive videreført, og at projektet har bidraget til, at virksomhederne har fået et styrket grundlag for videreudvikling.

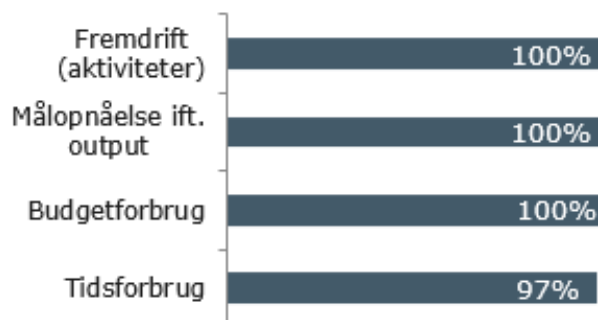
Monitorering og
opfølgning

Der er løbende blevet fulgt op på deltagernes udbytte og oplevelse af forløbet, og de tilknyttede konsulenter fra Odense Robotics har løbende været i dialog med virksomhederne. Projektholder har løbende fulgt op på de opstillede måltal og der er konsekvent blevet fulgt op på deltagernes oplevelse af forløbet via et spørgeskema, der er blevet udsendt efter hvert forløb. Foruden disse løbende tilbagemeldinger fra spørgeskemaet, har konsulenterne fra Odense Robotics løbende fulgt deltagerne og givet dem sparring undervejs. Som nævnt ovenfor er virksomhederne, efter endt forløb, blevet hjulpet videre i nye forløb af enten Erhvervshus Fyn eller Odense Robotics, hvilket vi vurderer sikrer, at virksomhederne fortsat understøttes i deres udvikling. Samlet set er det vores indtryk, at den løbende opfølgning og tætte monitorering har bidraget til en god proces for virksomhederne, men også gjort projektholder i stand til at foretage relevante justeringer undervejs.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 100 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Kvalificering og etablering af innovationssamarbejder	37	37	100 %
A2: Udvikling af nye produkter, løsninger eller koncepter indenfor Digital Omstilling, data og Intelligent Produktion	36	36	100 %
A3: Test og brugerinddragelse af de udviklede produkter og løsninger	30	30	100 %
A4: Test af de udviklede produkters / løsnings anvendelighed, sikkerhed og markedspotentiale	30	30	100 %

Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 25.10.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Projektet har realiseret de opstillede samt opjusterede aktivitetsmål, hvilket underbygger, at projektet har haft en solid fremdrift og stor efterspørgsel.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	58,7	60,4	+100 %
Tidsforbrug (måneder)	66	64	97 %

Projektet har anvendt hele budgettet, hvilket indikerer, at aktivitetsomkostningerne har været som budgetteret. Projektholder oplyser dog, at virksomhederne har anvendt flere timer end forudset, hvorfor der er et overforbrug af midler på evalueringstidspunktet.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 100 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evalueringstidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal virksomheder som modtager støtte	86	86	100 %
B2: Antal virksomheder der samarbejder med forskningsinstitutioner	86	86	100 %
B3: Private investeringer som matcher offentlig støtte til innovations- og F&U-projekter (kr.)	22,1 mio.	24,5 mio.	+100 %
B4: Antal virksomheder der har modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye på markedet	26	26	100 %
B5: Antal virksomheder der har modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye for virksomheden	26	26	100 %
B6: Antal virksomheder der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger	27	27	100 %
B7: Antal nye Industri 4.0 digitalt konforme produkter, løsninger, forretningskoncepter, eller anden Industri 4.0 relevant løsning	29	29	100 %

Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 25.10.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

På evalueringstidspunktet er samtlige af de opstillede outputmål indfriet. Derudover har projektet etableret det dobbelte antal innovationssamarbejder (B2), end hvad der oprindeligt var målet og det samme gør sig gældende for antal nye Industri 4.0 digitalt konforme produkter, løsninger, forretningskoncepter, eller anden Industri 4.0 relevant løsning (A7).

6 Effektivurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentialer.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen har Erhvervshus Fyn udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen. Besvarelserne af spørgeskemaet giver et indblik i de forventede effekter blandt deltagerne, og er udformet, så det på bedst mulig vis adresserer de indmeldte målsætninger om output og effekter fra ansøgningsfasen.

Undersøgelsen er sendt ud til 68 deltagere, hvoraf 44 respondenter har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 65 %. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potenti- ale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagerne *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Nedenstående tabel viser, i hvilket omfang deltagerne har fået styrket deres forudsætninger for at skabe øget omsætning, vækst og eksport.

Figur 6 *Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede effekter*

Hvordan og i hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne, der styrker deres forudsætninger for at skabe effekter? <i>Andel af virksomhederne, der angiver at...</i>	Andel virksomheder
forløbet har bidraget med ny viden og/eller forbedrede kompetencer	59 %
de har fået styrke virksomhedens samarbejdsrelationer med universiteter og/eller andre forskningsinstitutioner	48 %
forløbet har bidraget til virksomhedens strategiske og forretningsmæssige udvikling	70 %
forløbet har medvirket til at udvikle skalerbare koncepter, produkter eller løsninger	67 %
de har fået spredt og forankret værdifulde kompetencer, som kan give varige effekter til at skabe udvikling eller vækst	54 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=44). *Programanalyse Erhvervshus Fyn*

Ifølge tabellen vurderer 70 % af respondenterne, at innovationssamarbejdet har bidraget til virksomhedens strategiske og forretningsmæssige udvikling, og 67

% vurderer, at det har bidraget til udviklingen af skalerbare koncepter, produkter og/eller løsninger. Denne positive opfattelse bekræftes ligeledes af de interviewede virksomheder. Efter vores opfattelse afspejler dette en høj kvalitet i projektets forløb, men understreger også værdien af innovationssamarbejderne. Vi hæfter os dog ved, at det kun er 48 % der vurderer, at de har fået styrket deres samarbejdsrelation med videninstitutionen, når interviews med virksomhederne indikerer et højt udbytte samt efterfølgende samarbejder. På baggrund af den tilgængelige data er det imidlertid ikke muligt at afdække det nærmere.

6.2 Forventninger til effekter

Forventning til effekter

Svarene på spørgeskemaet viser, at alle respondenterne forventer, at de står overfor for en vækstperiode de næste tre år. 25 % af deltagerne vurderer i høj eller afgørende grad, at væksten vil kunne tilskrives indsatsen, og 52 % i nogen grad.

Figur 7 Deltagernes samlede effektforventninger inden for de næste tre år

Andel af virksomheder med positive forventninger til effekter, som følge af deres deltagelse	Forventninger til vækst
Stigning i omsætning (mio. kr.)	2,8
Stigning i antal ansatte	1,7
Stigning i årlig eksport (mio. kr.)	1,4

(n=44). Programanalyse Erhvervshus Fyn

Blandt virksomhedernes effektforventninger er det tydeligt, at de har positive forventninger til såvel omsætning som eksport. Dette understøttes af vores interviews med virksomheder, da de som tidligere nævnt vurderer, at de på baggrund af forløbet har fået kvalificeret deres produkt/løsning eller koncept. Nogle af virksomhederne er endda kommet så langt frem på markedet, at de er blevet førende inden for deres felt.

Derudover hæfter vi os ved, at virksomhederne forventer at ansætte nye medarbejdere som følge af deres deltagelse i projektet. Ifølge Erhvervshusets programanalyse forventer over halvdelen af respondenterne, at de vil ansætte akademikere med en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Virksomhedernes forventninger til vækst synes derfor at skabe behov samt arbejdspladser, der kræver særlige kompetencer, hvilket vi vurderer harmonerer med de tidligere omtalte afledte effekter.

Tidshorisont for effekter

Erhvervshus Fyn har i deres programanalyse yderligere spurgt virksomhederne om, hvornår de forventer at effekterne, der opstår som følge af projektførelsen, vil indtræde. Her ser vi, at 28 % vurderer at programmets effekter vil toppe inden for det første år efter deres deltagelse, mens knap halvdelen af virksomhederne vurderer, at det vil ske inden for et til tre år (44 %). Der er således en overvejende forventning om vækst de første tre år efter deltagelse.

6.3 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 3 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projektperioden	Målsætning efter projektperioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1: Antal nye innovative virksomheder	0	18	0	0 %

Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluatør af bevillingsmodtager 25.10.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Det programfastsatte mål om 18 nye innovative virksomheder, relaterer sig til perioden efter projektet er afsluttet, hvorfor det naturligt ikke kan opgøres på tidspunktet for slutevalueringen. På baggrund af de positive tendenser og forventninger til effekter, som både spørgeskema og interviews indikerer, finder vi det dog sandsynligt, at målet vil blive realiseret.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger¹ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Hvad kan projektet lære os om det gode samarbejde med en videninstitution? Projektet har været målrettet innovationssamarbejder, der har bestået af konsortier i form af én deltagervirksomhed, op til tre SMV'er og en videninstitution. Ifølge de interviewede virksomheder, projektholder og videninstitutioner, har forløbene fungeret gnidningsfrit. Ifølge de interviewede virksomheder finder de et stort behov for lignende samarbejder, da de på grund af deres forløb har oplevet stor udvikling på kort tid, og nogle af virksomhederne er endda kommet så langt frem på markedet, at de er blevet førende inden for deres felt. Hertil har enkelte fortsat samarbejde med den pågældende videninstitution. Samarbejdet med en videninstitution er imidlertid noget virksomhederne fortæller, at de sjældent selv ville have opsøgt, og videninstitutionerne har almindeligvis svært ved at nå ud til virksomhederne. Vi vurderer imidlertid, at projektet har vist, at innovationsforløbene har ført til nye vidensbroer, der har sikret bedre og større kobling i økosystemet. Blandt de interviewede aktører ser vi nogle tendenser, som har været afgørende herfor.

På baggrund af projektets erfaringer bør man i fremtidige projekter, der har til formål at etablere samarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner, være opmærksom på følgende:

- **Dialog i øjenhøjde:** dialog mellem virksomhed og videninstitution skal foregå i øjenhøjde med virksomhederne. Dels for at undgå misforståelser mellem de to aktører, dels for at undgå et for stort vidensmæssigt gab mellem erhvervslivet og videninstitutionerne. Dette kan imødekommes med en hyppig mødefrekvens i starten af et samarbejde samt med en indledende forventningsafstemning.
- **Rette kommunikationsniveau:** at videninstitutionerne formår at sikre rette og rettidige kommunikationsflow har stor betydning for virksomhedernes opfattelse af samarbejdet. En kontinuerlig og hurtig respons bidrager positivt til samarbejdet, og særligt på innovative områder, hvor større ændringer hurtigt kan kalde på handling. En indledende forventningsafstemning er derfor nødvendig.
- **Fleksible arbejdsrammer:** at videninstitutionerne kan agere hurtigt og fleksibelt ift. opgaven der forelægges, har stor betydning for samarbejdet. I og med videninstitutionerne ligger inde med ekspertise, kan de risikere at blive *flaskehals* for fremdrift i form af test og udvikling.

Læringspunkt 2

De afholdte forløb kvalificerer videninstitutionernes øvrige uddannelses tilbud og fremmer de studerendes beskæftigelsesmuligheder. Et væsentligt og værdiskabende aspekt ved projektet har været, at

¹ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

videninstitutionerne foruden samarbejdsrelationen har fået et konkret udbytte, som de anvender til at kvalificere egen praksis. Ifølge de interviewede videninstitutioner har de som en afledt effekt fået nyttig viden om virksomhedernes situation og behov, som de anvender til at kvalificere og tilpasse deres uddannelses tilbud med, eks. i form af relevante cases, der sikrer praksisnære koblinger til de studerendes semesterprojekter. Herudover har flere studerende været involveret i innovationssamarbejderne, hvorigennem de har fået såvel studierelevant som praksisnær erfaring. Dette har ifølge de interviewede videninstitutioner ført til, at nogle af deres dimittender er blevet ansat i den virksomhed, som de har samarbejdet med, efter endt uddannelse, og andre er hurtigt kommet i job på grund af deres praksiserfaring. Innovationssamarbejderne har således ført til øget beskæftigelsesmuligheder blandt videninstitutionernes studerende og i nogle tilfælde på uddannelser, som de samarbejdende virksomheder ikke almindeligvis ville orientere sig imod (yderligere under læringspunkt 3).

Læringspunkt 3

Koblingen mellem virksomheder og videninstitutioner skaber indblik i potentialet ved nye og anderledes kompetencer. Udover at projektet er lykkedes med at skabe succesfulde innovationssamarbejder, så har det afledt en positiv effekt i form af øget opmærksomhed på virksomhedernes behov og muligheder ift. kompetencer. Virksomhederne inden for projektets målgruppe har aktuelt svært ved at finde kvalificeret arbejdskraft, hvorfor de fremhæver, at de med innovationssamarbejdet har fået større bevidsthed omkring potentialet ved nye og andre kompetencer, end dem de klassisk har været orienteret mod. Igennem forløbene er de bl.a. blevet sat i relation til forskellige studerende fra den pågældende videninstitution de har samarbejdet med, og nogle har sågar oprettet student- og eller praktikant stillinger på baggrund heraf. Vi ser således, at koblingen mellem erhvervslivet og forskningsverden kan bevirke, at SMV'erne rustes bedre kompetencemæssigt, og får udvidet deres klassiske orientering mod særlige profiler. Dette har ført til dannelsen af nye jobs, og et forsøg på at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, hvor dimittender og studerende kan være løsningen herpå. En bred palette af kompetencer vil efter vores opfattelse alt andet lige skabe mere robuste og udviklingsdygtige virksomheder, hvorfor vi finder tendensen positiv.

8 Bilag A: Sådan scorerer vi

Overordnet

Alle scorerer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorerer for de seks parametre.

	Tildeling af scorerer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejs-evaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.